

KAARSJE IN LANTAARN

Deel de werkbladen uit.

Lees samen met de kinderen het inleidend tekstje en bekijk de foto's.

Wie heeft er zelf al eens een lantaarn gemaakt uit een biet of een pompoen?

Luister samen met de kinderen naar 'Audio: Kaarsje in Lantaarn'.

HIER IS ANDRÉ, EXPERT VAN HET KAARSJE IN LANTAARN-FEESTCOMITÉ!

Koor: Kom, snel allemaal! André is op tv! André is op tv!

Marleen: Ook dit jaar vieren heel wat kinderen uit onze streek: 'Kaarsje in Lantaarn'. Het feest gaat telkens door op het einde van september. Waarom eigenlijk? Wij vroegen het aan een expert: André, van het Kaarsje in Lantaarn-feestcomité. Welgekomen.

André: Dank u Marleen. Kijk, ik zal zelfs iets bijzonders zeggen. Kaarsje in Lantaarn wordt gevierd tijdens een equinox.

Marleen: Een e-qui-nox? Wat is me dat, André?

André: Wel, op het moment van een equinox staat de zon loodrecht boven de evenaar. Een dag telt dan precies evenveel uren als een nacht en dat overal op aarde.

Marleen: Dat lijkt me heel bijzonder! Gebeurt dit vaak, André?

André: Nee, slechts twee keer per jaar. Er is een lente-equinox op het einde van maart en een herfst-equinox op het einde van september. Na de lente-equinox worden de dagen langer en de nachten korter. Na de herfst-equinox is dat net omgekeerd.

Marleen: En tijdens die herfst-equinox vieren we dus Kaarsje in Lantaarn?

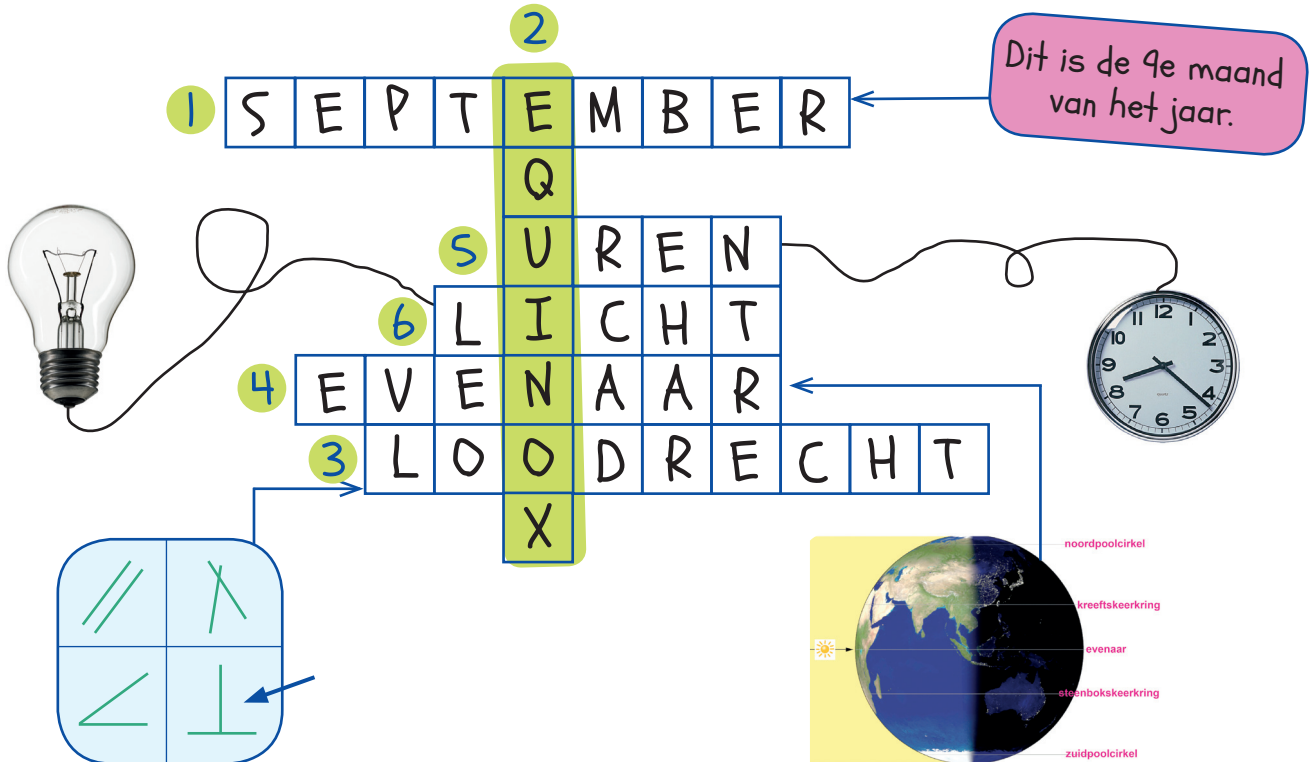
André: Inderdaad! Met het Kaarsje in Lantaarn-feest zeggen we vaarwel tegen de zomer en verwelkomen we de herfst en de winter. Dat doen we door kaarsjes te branden, lampionnen aan te steken en samen te wandelen in lichtstoeten. Zo brengen we wat warmte in de donkere koude maanden van het jaar.

Marleen: Ik denk wel dat dat duidelijk is. Dank je wel, André.

André: Graag gedaan.

**TOT DE VOLGENDE KEER,
DAN IS ANDRÉ ER WEER!**

Amaj, dat was een hoop informatie! Kunnen de leerlingen samenvatten wat er allemaal gezegd is en begrijpen ze het wel? Per twee proberen de kinderen het kruiswoordraadsel van André in te vullen. Indien nodig kan je 'Audio: Kaarsje in Lantaarn' nog eens opnieuw laten horen. Overloop uiteindelijk samen de juiste antwoorden en geef een woordje uitleg waar nodig.

De traditie van Kaarsje in Lantaarn is over de jaren heen al wat veranderd. Vroeger gingen groepjes kinderen zingen van deur tot deur. Vandaag worden er **lantaarntochten** georganiseerd waarbij de kinderen tegen valavond samen zingend stappen door de straten van het centrum. Met kleurrijke lampionnen in de hand en kaarsjes langs de weg, ontstaat er telkens een heel gezellige sfeer. Aan het einde van de wandeling wordt iedereen getrakteerd op een wafel of wat snoep.

Vroeger, toen men nog geen lampionnetjes had, gebruikte men **uitgehohde bieten** als lantaarns. Hierbij moest heel voorzichtig met een lepel het vruchtvlies uit de biet verwijderd worden. In de overgebleven dunne wand kon je gaatjes maken die ogen, neus en mond voorstelden. Een biet uithollen was niet gemakkelijk en duurde een hele tijd. Bovendien was zo een biet heel broos. Door één verkeerde beweging kon het gedaan zijn met de pret.

Wie mee wil stappen in een lantaarntocht moet het juiste lied kunnen zingen. Op het werkblad staan twee **Kaarsje in Lantaarn-liederen**. Het lied over meneer pastoor kan je terugvinden in Mol-Ezaart (en een aangepaste versie in Mol-Achterbos). Het kaarsjeslied zingen ze in Dessel. Dat laatste kan je beluisteren via www.zing-ze.be/bedelzangtraditie/kaarsje-de-lantaarn. Oefen het alvast eens samen in de klas.

Licht en lantaarns zijn twee heel belangrijke ingrediënten van Kaarsje in lantaarn. Lees de 'Wist je dat?' op het werkblad. Maak enkele reuzenlampionnen en breng zo ook wat extra sfeerlicht in de klas als de dagen korter beginnen te worden.

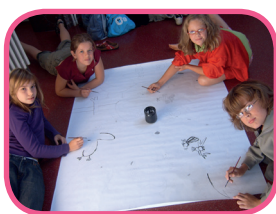
REUZENLAMPIONNEN

Materiaal:

- Beschermplastic
- Een rol wit kraftpapier (te verkrijgen bij bijv. AVA)
- Een schaar en papiertape
- Potloden
- Voor elk groepje een potje met wat Oost-Indische inkt
- Voor elk kind een fijn en een dik penseel
- Vodjes en potjes met water
- Pastelkrijtjes
- Voor elk groepje drie potjes gevuld met rode, gele en blauwe ecoline
- Een rol dubbelzijdige tape
- Een eind flexibele buis (bijv. waar elektriciteitsdraden door worden getrokken)
- Een rol dikke transparante tape

Aan de slag:

Verdeel de klas in groepjes van ongeveer vier kinderen. Snij evenveel grote stukken kraftpapier als er groepjes zijn. Werk in een lege ruimte en leg beschermplastic op de grond. Daarop kleef je de grote vellen papier vast met papiertape. Zorg dat er rond elk blad plaats is om te zitten.

Met potlood mogen de kinderen het blad nu vol tekenen met dingen die te maken hebben met 'Kaarsje in Lantaarn': lampionnen, uitgeholde bieten, van alles wat licht geeft, zingende kinderen, wafels,... Als het blad vol getekend is, gaan ze met Oost-Indische inkt (fijn penseel) over alle potloodlijnen die ze willen bewaren.

Met felgekleurde pastelkrijtjes laat je de kinderen nu enkele accenten inkleuren. Daarna kunnen ze eventueel ook de figuren verder kleuren met ecoline. De achtergrond blijft voorlopig wit. Daag hen uit zo veel mogelijk nieuwe kleuren te creëren. Hiervoor kunnen ze de kleuren rood, blauw en geel rechtstreeks mengen op het blad.

De achtergrond mag tenslotte in één kleur naar keuze geverfd worden. Laat de tekening goed drogen voor je aan de afwerking begint.

Afwerking:

Kleef een strook dubbelzijdige tape op één van de randen van de tekening. Breng de tegenovergestelde zijde er bij en kleef vast. Zo bekom je een reuze cilinder. Zorg er zeker voor dat de tekening van de kinderen aan de buitenkant te zien is. Knip twee stukken flexibele buis op maat van de omtrek van het grond- en bovenvlak van de cilinder. Maak er twee ringen van door de uiteindes aan elkaar vast te kleven met tape.

Plooi nu de bovenste rand van de cilinder naar binnen, rond één van de ringen en kleef vast met tape. Doe het zelfde met de andere rand. Zo krijgt je cilinder meer stevigheid. Zet de lampion boven een nachtlampje of hang ze op rond een lamp aan het plafond. Doof alle andere lichten voor een feeëriek resultaat!

EINDTERMEN KAARSJE IN LANTAARN

Nederlands Lezen: 3.4 / Spreken 2.5, 2.6 / Luisteren: 1.2 / Strategieën 5.1, 5.2, 5.3
M.V. Muziek: 2.1, 2.4 / Beeld 1.4, 1.5, 1.6
W.O. Maatschappij: 4.6 / Tijd: 5.9

